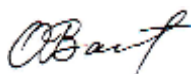

Рівень вищої освіти	перший (бакалаврський)
Статус дисципліни	дисципліна за вибором з фаху
Семестр	IV семестр
Обсяг дисципліни, кредити ЄКТС, загальна кількість годин	3 кредити ЄКТС, 90 годин, у тому числі: Лекції – 20 годин. Практичні заняття – 10 годин. Самостійна робота – 60 години.
Мова викладання	українська
Предмет навчання (Що я вивчатиму?)	<i>Предметом</i> вивчення дисципліни є основні механізми походження слів; методи та принципи етимологічних досліджень; семантичні зміни та семантична реконструкція в етимології; фонетичні зміни та фонетична реконструкція в етимології; морфологічні перетворення слова; народна етимологія як ремотивація певного хронологічного рівня; етимологічний аналіз слів; джерела опорних матеріалів для етимологічного дослідження
Мета вивчення дисципліни (Чому це цікаво й потрібно вивчати?)	<i>Мета</i> вибіркової дисципліни – ознайомлення студентів з історією становлення і сучасним станом слов'янської етимології як окремої наукової дисципліни, напрямками та методами етимологічних досліджень, принципами етимологізування лексики; практичне вміння виконувати етимологічний аналіз, будувати етимологічні гнізда й моделювати регулярні фонетичні, морфологічні, словотвірні й семантичні перетворення, глибоко розуміти концептуальні основи та досягнення сучасної етимології.
Результати навчання (Чому я навчуся на цій дисципліні?)	Очікувані результати навчання з навчальної дисципліни за вибором: ПРН 2. Ефективно працювати з інформацією: добирати необхідну інформацію з різних джерел, зокрема з фахової літератури та електронних баз, критично аналізувати й інтерпретувати її, впорядковувати, класифікувати й систематизувати. ПРН 3. Організувати процес свого навчання й самоосвіти. ПРН 5. Співпрацювати з колегами, представниками інших культур та релігій, приборчниками різних політичних поглядів тощо. ПРН 6. Використовувати інформаційні й комунікаційні технології для вирішення складних спеціалізованих задач і проблем професійної діяльності. ПРН 7. Розуміти основні проблеми філології та підходи до їх розв'язання із застосуванням доцільних методів та інноваційних підходів. ПРН 8. Знати й розуміти систему мови, загальні властивості літератури як мистецтва слова, історію мови (мов) і літератури (літератур), що вивчаються, і вміти застосовувати ці знання у професійній діяльності. ПРН 10. Знати норми літературної мови та вміти їх застосовувати у практичній діяльності. ПРН 11. Знати принципи, технології і прийоми створення усних і письмових текстів різних жанрів і стилів державною та іноземною (іноземними) мовами. ПРН 16. Знати й розуміти основні поняття, теорії та концепції обраної філологічної спеціалізації, вміти застосовувати їх у професійній діяльності. ПРН 17. Збирати, аналізувати, систематизувати й інтерпретувати факти мови й мовлення й використовувати їх для розв'язання складних задач і проблем у спеціалізованих сферах професійної діяльності та/або навчання. ПРН 19. Мати навички участі в наукових та/або прикладних дослідженнях у галузі філології.
Компетентності (Яку сукупну користь я отримаю від вивчення цієї дисципліни?)	Основні завдання вибіркової дисципліни пов'язані з формуванням у майбутніх фахівців таких компетентностей: <i>інтегральної компетентності (ІК):</i> здатність розв'язувати складні спеціалізовані задачі та практичні проблеми в галузі філології (лінгвістики, літературознавства, фольклористики, перекладу) в

	<p>процесі професійної діяльності або навчання, що передбачає застосування теорій та методів філологічної науки і характеризується комплексністю та невизначеністю умов.</p> <p><i>загальних компетентностей (ЗК):</i></p> <ul style="list-style-type: none"> – ЗК 2. Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технологій, використовувати різні види та форми рухової активності для активного відпочинку та ведення здорового способу життя. – ЗК 4. Здатність бути критичним і самокритичним. – ЗК 5. Здатність учитися й оволодівати сучасними знаннями. – ЗК 6. Здатність до пошуку, опрацювання та аналізу інформації з різних джерел. – ЗК 10. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу. – ЗК 11. Здатність застосовувати знання в практичних ситуаціях. – ЗК 12. Навички використання інформаційних і комунікаційних технологій. – ЗК 13. Здатність проведення досліджень на належному рівні. <p><i>фахових компетентностей (ФК):</i></p> <ul style="list-style-type: none"> – ФК 1. Усвідомлення структури філологічної науки та її теоретичних основ. – ФК 2. Здатність використовувати в професійній діяльності знання про мову як особливу знакову систему, її природу, функції, рівні. – ФК 3. Здатність використовувати в професійній діяльності знання з теорії та історії мов(и), що вивчаються(ється). – ЗК 4. Здатність аналізувати діалектні та соціальні різновиди мов(и), що вивчаються(ється), описувати соціолінгвальну ситуацію. – ФК 6. Здатність вільно, гнучко й ефективно використовувати мову(и), що вивчається(ються), в усній та письмовій формі, у різних жанрово-стильових різновидах і реєстрах спілкування (офіційному, неофіційному, нейтральному), для розв'язання комунікативних завдань у різних сферах життя. – ФК 7. Здатність до збирання й аналізу, систематизації та інтерпретації мовних, літературних, фольклорних фактів, інтерпретації та перекладу тексту (залежно від обраної спеціальності). – ФК 8. Здатність вільно оперувати спеціальною термінологією для розв'язання професійних завдань. – ФК 9. Усвідомлення засад і технологій створення текстів різних жанрів і стилів державною та іноземною (іноземними) мовами. – ФК 10. Здатність здійснювати лінгвістичний, літературознавчий та спеціальний філологічний (залежно від обраної спеціалізації) аналіз текстів різних стилів і жанрів.
<p>Види занять і їхній розподіл за годинами</p>	<p>Лекції – 20 годин Практичні заняття – 10 годин Самостійна робота – 60 годин</p>
<p>Тематика навчальної дисципліни</p>	<p>Модуль 1 Етимологія як розділ мовознавства, її основні поняття і складові частини 1.1. Предмет і завдання етимології як розділу мовознавства. 1.2. Формування теоретичних і практичних засад етимологічного пошуку. 1.3. Види етимології. Модуль 2 Теоретико-методичні джерела та принципи етимологічного пошуку в слов'янознавстві 2.1. Сутність етимологічного аналізу: фонетична, морфологічна, словотвірна й семантична реконструкція. 2.2. Опорні матеріали для етимологічних досліджень. 2.3. Методика реконструкції слів, сукупність дослідницьких прийомів відтворення праформ. 2.4. Роль мотивації, регулярності та закономірності при етимологічному моделюванні. Модуль 3 Актуальні завдання сучасної слов'янської етимології 3.1. Етимологічні розвідки в слов'янській лексикографічній традиції. 3.2. Цінність діалектологічних та архаїчних джерел у реконструкції праслов'янської мови. 3.3. Етимологія в координатах реконструкції прамови</p>
<p>Передумови вивчення дисципліни</p>	<p>Успішне опанування програми курсів «Польська мова», «Чеська мова», «Основи загального мовознавства», «Вступ до польської філології», «Вступ до чеської філології».</p>
<p>Навчально-методичне й інформаційне забезпечення</p>	<p>Основна (базова):</p>

	<ol style="list-style-type: none"> 1. Болдирев, Р. В. (2000). <i>Індоєвропейська етимологія й термінологічна Романо-Германо-Славіка</i>. Науковий вісник кафедри ЮНЕСКО Київського державного лінгвістичного університету. К.: КДЛУ. Вип.1. С. 213-227. Назаров, Н. (2017). Українська етимологічна лексикографія: історія, теорія та практика. https://chtyvo.org.ua/authors/Nazarov_Nazarii 2. Нечитайло, І.М. (2021). <i>Біля витоків східнослов'янської етимології</i>. Лінгвістичні дослідження. Зб. наук. праць ХНПУ ім. Г.С.Сковороди. Вип. 54. Т.ІІ. С.3-12. 3. Нечитайло, І.М. (2019). <i>Динаміка семантичних змін праслов'янського дієслова на українському ґрунті</i>. Пругатар мовознавчої ниви. К.: Видавничий дім Дмитра Бураго. С. 56-63. 4. Нечитайло, І.М. (2019). <i>Етимологічні студії в іноземній аудиторії</i>. Світові виміри освітніх тенденцій: Науково-методичні проблеми мовної підготовки іноземних громадян. К.: НАУ. С. 127-128. 5. Шульгач, В. П. (2008). <i>Нариси з праслов'янської антропонімії</i>. – К.: Довіра, Ч. 1414 с. – (Серія «Бібліотека української ономастики»). 6. Večerka, R. a kolektiv (2006). <i>Uvedení do etymologie</i>. Praha. <p>Довідкова література</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Етимологічний словник української мови: в 7 т. / за ред. О. С. Мельничука. – К.: Наук. думка, 1982–2012. – Т. 1–6. 2. Універсальний словник української мови: Орфоепічний. Словотворчий. Етимологічний / (2009). Уклад. Т. С. Дорошенко, І. А. Череп, В. І. Омеляненко. Харків: Торсінг плюс. 3. Bańkowski, A. <i>Etymologiczny słownik języka polskiego</i> / Andrzej Bańkowski. – Warszawa: PWN, 2000–2006. – Т. 1–2. 4. <i>Etymologický slovník jazyka staroslověnského</i> / hl. red. A. Erhart, E. Havlová. – Т. I. – XIII. – Praha: nakl. Československé akad. věd, 1989–2006. 5. <i>Etymologický slovník slovanských jazyků</i>. – Sv. 2: Slova gramaticka a zajmena / ved. red.: B. Havranek. Sest.: F. Kopečný a j. – Praha: Academia, 1980. 6. Holub, J., Kopečný, F. <i>Etymologický slovník jazyka českého</i> / Josef Holub, František Kopečný. – Praha: Státní nakladatelství učebnic, 1952. – 575 s. 7. Holub, J., Lyer, S. <i>Stručný etymologický slovník jazyka českého</i> / Josef Holub, Stanislav Lyer. – Praha: Státní pedagogické nakladatelství, 1967. 8. Machek, V. <i>Etymologický slovník jazyka českého</i> / Václav Machek. – Praha: ČSAV, 1968. – 866 s. 9. Machek, V. <i>Etymologický slovník jazyka českého a slovenského</i> / Václav Machek. – Praha: ČSAV, 1957. – 627 s. 10. Miklosich F. <i>Etymologisches Wörterbuch der slavischen Sprachen</i> / Franz von Miklosich. – Wien: Wilhelm Braumuller, 1886. – 547 s. 11. Pokorny, J. <i>Indogermanisches etymologisches Wörterbuch</i> / Julius Pokorny. – Bern – München: A. Francke Verlag, 1959–1965. – B. 1–2. 12. Rudnyćkyj, J. B. <i>Etymological dictionary of the Ukrainian language</i> / Jaroslav B. Rudnyćkyj. – 2 volumes in 22 fascicles. – Winnipeg – Ottawa: University of Ottawa Press, 1962–1980. – Vol. 1–2. 13. <i>Słownik prasłowiański: Opracowany przez zespół Zakładu słowianoznawstwa PAN / pod redakcją Franciszka Sławskiego</i>. – Wrocław; Warszawa; Kraków; Gdańsk: Ossolineum, PAN, 1974–2001. – Т. 1–8.
Поточний і семестровий контроль	МКР, залік
Кафедра	східної і слов'янської філології
Факультет	східної і слов'янської філології
Викладач	Нечитайло Ірина Миколаївна, доктор філологічних наук, професор кафедри східної і слов'янської філології
Оригінальність навчальної дисципліни	Оригінальний авторський курс
Місце постійного розміщення навчально-методичного забезпечення в мережі Інтернет	https://slovphilology.knlu.edu.ua/

Завідувач кафедри

проф. Валігура О. Р.

Викладач

проф. Нечитайло І.М.